

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

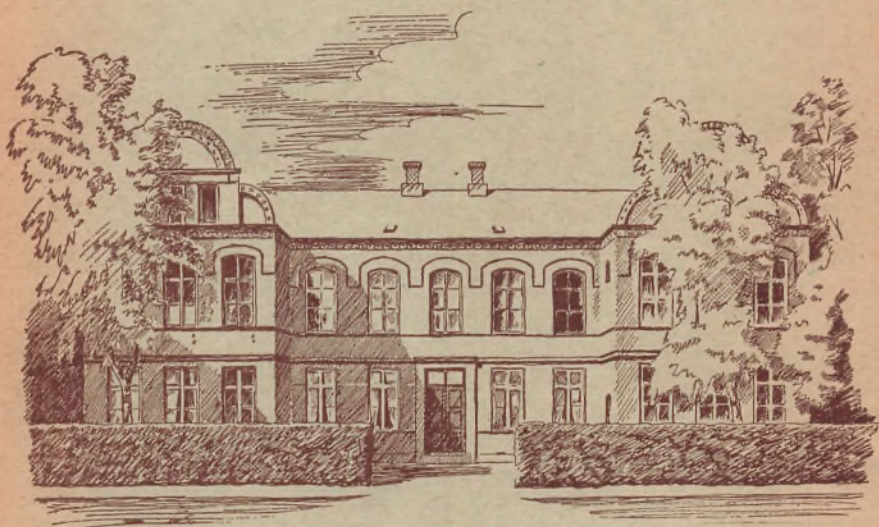
Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

21

SKANDERBORG PRIVATE REALSKOLE

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

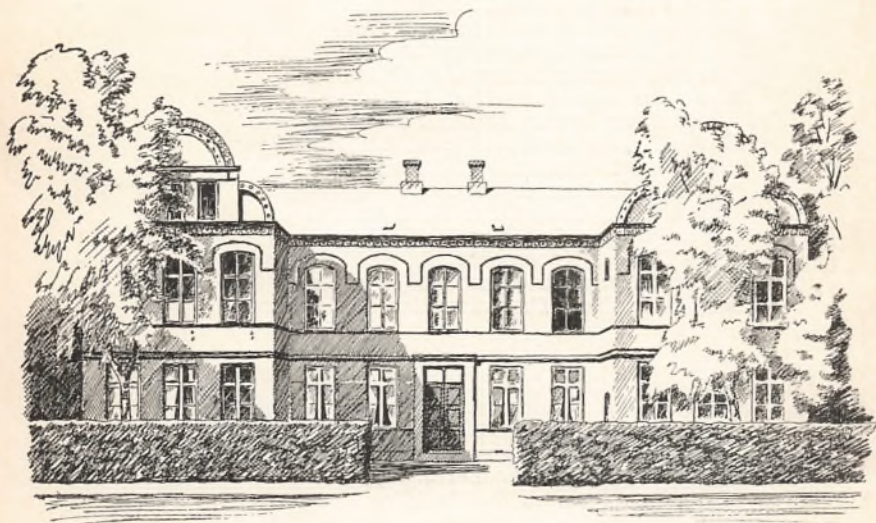
450002705694

1952

Det nye skoleår

*begynder torsdag den 15. august kl. 10, 1. under-
klasse dog først kl. 11,30.*

SKANDERBORG PRIVATE REALSKOLE

1952

**DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK**

Skanderborg private realskole

omfatter 3 afdelinger: En 5-årig forberedelsesskole, hvis formål er at give en grundlæggende undervisning, afpasset efter elevernes alder, evner og de krav, der stilles til dem ved overgangen til mellemskolen. En 4-årig mellemskole, der afsluttes med mellemskoleeksamen, og en 1-årig realklasse, der slutter med realeksamen.

Elever optages i 1. klasse i 6—7 års alderen og i de øvrige klasser i tilsvarende alder.

Eksamen 1951.

Realeksamen.

Erik Vinther Andersen (eksam. ejendomsmægler V. A., Sølyst)
 Hanna Holm Buksti (gdr. B., Nørskovgaard)
 Vibeke Dam (salgschef D., Sølyst)
 Arne Fischer (produktthd. F., Stilling)
 Marie Agnete Hansen (proprietær H., Vester Mølle)
 Jørgen Hansen (godsekspeditør H., Hestehaven)
 Korning Hansen (arbmd. H., Hørning)
 Knud Jacobsen (salgschef J., Ladegaardsb.)
 Aksel Kjær Jensen (arbmd. J., Mjesing)
 Karen Larsen (overtrafikass. L., Hestehaven)
 Ruth Larsen (købmd. L., Hørning)
 Hugo Bj. Nielsen (barberm. S., Sølyst)
 Ulla Nielsen (installatør N., Hørning)
 Grethe Olesen (uddeler O., Stilling)
 Aage Poulsen (postpakm. P., Skanderborg)
 Sverri Toftegaard (arbmd. T., Færøerne)
 Birgit Tranberg (kunsthandler T., Hørning)

Mellemskoleeksamen.

Børge Andersen (rutebilejer A., Hestehaven)
 Ole Asmussen (forretningsfører A., Skanderborg)
 Inge Berliner (bogholder B., Skanderborg)
 Jytte Christensen (gdr. C., Illerup)
 Ruth Clemensen (snedkerm. C., Jexen)
 Inger Due (arbmd. D., Vrold)
 Jutta Edvardsen (trafikekspedient E., Stilling)
 John Gaden (inspektør G., Skanderborg)
 Grethe Hansen (mælkehdr. H., Hestehaven)
 Ruth Haudrum (smedem. H., Haarby)
 Ellen Hovedskov (blikkenslagerm. H., Hørning)
 Ove Hougaard (baneformd. H., Alken)
 Vagner Iversen (smedem. I., Hørning)
 Frits Loft Jakobsen (boelsmd. J., Gram)
 Simon Peter Jacobsen (grosserer J., Færøerne)
 Marie Jensen (husmd. J., Dørup)
 Lars Kristian Kristensen (proprietær K., Edelsborg)
 Inger Møller (gdr. M., Stilling)
 Heinrich Nielsen (postbud N., Stilling)
 Ingrid Nielsen (mekaniker N., Stilling)
 Kaj Nielsen (arbejdsmand N., Stilling)
 Børge Petersen (snedkerm. P., Stilling)
 Torben Due Petersen (proprietær P., Højlund)
 Preben Stisen (købmd. S., Skanderborg)
 Erik Svendsen (møller S., Stilling)
 Lis Tvergaard (proprietær T., Stilling)
 Ingrid Winther (gdr. W., Stilling)

Almindelige skolebestemmelser.

Med undtagelse af de tre yngste klasser bliver der givet standpunkt-karakterer 4—5 gange om året. Iøvrigt er forældrene velkomne på skolen for ved lejlighed at tale om børnene.

Har en elev forsømt skolen, medbringes der første dag efter forsømmelsen en skriftlig meddelelse fra hjemmet med angivelse af forsømmelsens årsag og varighed, medmindre skolen er blevet underrettet gennem telefon. Det samme gælder, hvis et barn på grund af sygdom ønskes fritaget for gymnastik. *Fritagelse fra gymnastik* udover nogle få gange kan efter undervisningsministeriets cirkulære af 5. maj 1916 kun tilstedes efter lægeattest. *Fritagelse for enkelte timer eller dage, hvortil skolens tilladelse forud må indhentes*, finder kun sted, når særlige forhold taler derfor, og forældrene bedes være skolen behjælpelig i så henseende og betænke, at de elever, der aldrig forsømmer, i virkeligheden sinkes i arbejdet gennem andres forsømmelser, og de elever, der forsømmer, bliver tilbage for klassens andre elever.

SMITSOM SYGDOM.

Når der i en familie, som har skolesøgende børn, udbryder en smitsom sygdom, må skolen forlange straks at få meddelelse herom. Er sygdommen skarlagensfeber, difteritis eller en anden farlig sygdom, kan der ikke tilstedes elever fra de hjem, hvor der findes patienter med disse sygdomme, adgang til skolen, før de medbringer lægeattest for, at al fare for smitte er forbi. Ministeriet har i bekendtgørelse af 15. marts 1916 fastsat følgende regler:

Skarlagensfeber: Børn, i hvis hjem sygdommen er optrådt, må ikke modtages på skolen, før det ved lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 8 dage efter, at de syge er blevet forsvarligt isolerede, og al fornøden desinfektion er foretaget, samt at de ikke selv lider af mistænkelige svælgtilfælde.

Difteritis: Lægeattesten bør særlig oplyse, om der er forløbet tre uger efter, at belægningerne er svundet, idet der i modsat fald ved bakteriologisk undersøgelse må godtgøres, at der ikke kan påvises difteribaciller hos vedkommende. Børn, i hvis hjem sygdommen er optrådt, må ikke modtages på skolen, før det ved lægeattest godtgøres, at der er gået mindst 8 dage efter, at de syge er blevet forsvarligt isolerede, og al fornøden desinfektion er foretaget.

Mæslinger, kighoste m. m.: Børn, der lider af mæslinger, må ikke modtages på skolen før mindst 10 dage efter sygdommens begyndelse.

Børn, der lider af kighoste, må ikke modtages på skolen før 4 uger efter det for sygdommen karakteristiske konvulsive stadiums begyndelse.

Børn, der lider af røde hunde, skoldkopper, rosen, influenza, fåresyge eller halsbetændelse, må ikke modtages på skolen, så længe det akutte stadium varer.

Enhver elev, som selv har været angrebet af en smitsom sygdom, eller i hvis hjem der har været patienter med smitsom sygdom, må, når han vender tilbage til skolen, medbringe lægeattest for, at dette kan ske uden smittefare.

Eleverne skal indfinde sig på skolen *senest 5 minutter før skoletidens begyndelse*. I skoletiden må eleverne ikke forlade skolens grund uden skolens tilladelse.

Elever, der skal vente på tog eller rutebil efter skoletid, må ikke

forlade skolen, før det er på tide at gå til tog eller bil, medmindre der foreligger ønske derom fra hjemmets side.

Elever må ikke opbevare penge eller værdisager i deres overtøj. Mister en elev et eller andet på skolen, må dette straks meddeles til bestyreren. Skolen påtager sig intet ansvar for glemte sager. — Materiel, der forsætligt ødelægges, skal erstattes. Elevernes bøger og andre sager må være mærket med tydeligt navn.

Betaling for undervisning.

Skolepengene er pr. måned:

1. ukl. 14 kr., 2. ukl. 14 kr., 3. ukl. 15 kr., 4. ukl. 16 kr., 5. ukl. 16 kr., I mellem 24 kr., II mellem 24 kr., III mellem 24 kr., IV mellem 25 kr., realklassen 25 kr. Skolepengene indbetales månedsvis og inden den 10. i hver måned til bestyreren. Dog indbetales beløbet for juli inden 20. juni. Skolepengene indbetales uden hensyn til ferier og for-sømmelser. Skulle skolen blive lukket en tid på grund af forhold, som man ikke er herre over, betales skolepenge for dette tidsrum.

Brændselspenge: Der betales 4 rater à 5 kr. uden hensyn til friplads, henholdsvis 1. september, 1. november, 1. januar og 1. marts.

Udmeldelse må finde sted 2 måneder før udtrædelsen, således at der betales for den måned, hvori udmeldelsen finder sted, og for den næste. Udmeldelse til 1. juli kan dog ikke finde sted.

Fripladser og nedsættelse af skolepenge.

For samtidig skolesøgende søskende gælder følgende:

Nr. 1 betaler fuld pris.

» 2 » $\frac{3}{4}$ »

» 3 » $\frac{1}{2}$ »

» 4 og følgende går fri.

En del af eleverne i mellemskolen og realklassen vil kunne få hel eller delvis friplads og enkelte tillige boghjælp. Eleverne i underskolen vil derimod ikke kunne vente del i fripladserne, med mindre ganske særlige forhold taler derfor.

Ansøgning om friplads, der uddeles på grundlag af forældrenes økonomiske forhold og elevens flid og evner, indsendes til skolen inden 1. juni. Skemaer fås på skolen.

Skolens lærere.

Lærer Jørgen Bøgh: Gymnastik, sløjd, naturhistorie, sang og musik (ansat ved Aabenraa Kommuneskole 1. april 1952).

Vikar: Lærer Knud Skov.

Overlærer, dr. phil. Olaf Carlsen: Fransk, tysk, historie og religion.

Lærer Harald Dyrholm: Naturhistorie, geografi, tegning og skrivning (ansat ved Århus kommunale skolevæsen 1. november 1951).

Lærer Arne Fischer: Naturhistorie, geografi, tegning og skrivning.

Lærerinde fru Dove Donlund: Dansk, regning, engelsk og håndgerning.

Lærerinde fru Kaasbjerg: Gymnastik og håndarbejde.

Lærerinde frk. Else Lauritsen: Gymnastik, dansk, regning og småsløjd.

Overlærer, cand. mag. Ove Nelsson: Dansk og engelsk.

Lærer Mogens Pedersen: Fysik, regning og matematik.

Lærerinde frk. Karen Zeuthen: Dansk og historie.

Skolebestyrer J. Haubek: Regning og matematik, historie og religion.

I sygdomstilfælde har cand. mag. frk. Pedersen og stud. med.erne Poul Jacobsen og Bjarni Øvlisen vikarieret.

Årets arbejde.

BOGLISTE

Realklassen:

- Dansk:** Clausen og Hansen: Dansk læsebog for realkl. Nyeste udgave.
E. Jensen og A. Noesgaard: Øvelsesstykker i dansk sprog-lære. Realkl.
- Engelsk:** *) Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for realkl.
*) Johs. Lund: Engelsk grammatik.
H. B. Wilson: Three Boys on Holiday.
Sven Brüel: Engelsk hjælpebog for realkl.
Sven Brüel: Engelske realklassens opg.
- Tysk:** *) Ellen Lange: Tyske stiløvelser I—II.
*) Ingerslev: Kursorisk tysk for mellemsk.
*) Ellen Lange: Tysk læsebog for mellem- og realkl.
- Fransk:** Bruun og Roskjær: Fransk for begyndere.
Henrik Madsen: Fransk grammatik for begyndere.
- Historie:** Kretschmer og Lindhard Hansen: Samfundslære for realklassen. 3. udg.
- Geografi:** *) Christensen og Krogsgaard: Atlas for mellemskolen.
Helner og Humlum: Erhvervsgeografi.
- Naturhist.:** P. L. Jørgensen og N. Andersen: Biologi for realklassen.
- Fysik:** Sundorph: Fysik for realklassen. I—II.
- Aritmetik:** Jessen og Schmidt: Matematik og regning for realkl.
- Regning:** Friis Pedersen og Jessen: Realklassens regnebog.
*) Lomholdt: Matematiske opgaver E.
Skolesalmebogen.

IV. mellemskoleklasse:

- Dansk:** Hansen og Heltoft: Dansk for mell. IV.
Evald Jensen og A. Noesgaard: Øvelsesstykker i dansk Sproglære I—IV. Mellemsk.
- Svensk:** *) Falbe-Hansen og Keller: Svenske læsestykker.
- Engelsk:** Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for mellemsk. IV m. øvelser.
*) Chr. Jørgensen: Eng. stiløvelser.
- Tysk:** Ingerslev: Kursorisk tysk for mellemsk.
Ellen Lange: Tyske stiløvelser I.
Ellen Lange: Tysk læsebog for mellem- og realsk.
- Historie:** *) Ludvig Schmidt: Lærebog i historie II.
- Geografi:** C. C. Christensen: Geografi for mellemsk. II.
*) Christensen og Krogsgaard: Atlas for mellemsk.
- Naturhist.:** *) Balslev og P. Andersen: Zoologi for mellemsk. II.
Balslev og Simonsen: Botanik for mellemsk. IV.
*) Rasmussen og Simonsen: Lille flora.
- Fysik:** *) Rasmussen og Simonsen: Fysik for mellemskolen II.
Nyeste udgave.
- Kemi:**
- Geometri:** *) Juul og Rønnau: Geometri for mellemskolen.
- Aritmetik:** C. C. Andersen og Damgaard Sørensen: Regning og aritmetik IV.
- Regning:** Lomholdt: Matematiske opgaver E. Nyeste udgave.
Skolesalmebogen.

III. mellemskoleklasse:

- Religion:** Det nye testamente.
Dansk: *) Evald Jensen og A. Noesgaard: Øvelsesstykker i dansk sproglære. I—IV. Mellemsk.
 Hansen og Heltoft: Dansk læsebog III.
 *) Evald Jensen og A. Noesgaard: Skriftlig dansk for mellemskolen.
Svensk: Falbe-Hansen og Keller: Svenske læsestykker.
Engelsk: *) Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for mellemskolen III m. øvelser.
 *) Chr. Jørgensen: Engelske stiløvelser.
Tysk: *) Ellen Lange: Tysk begynderbog.
Historie: *) L. Schmidt: Lærebog i historie I—II.
Geografi: C. C. Christensen: Geografi for mellemskolen II. Sidste udgave.
 *) Christensen og Krogsgaard: Atlas for mellemsk.
Naturhist.: *) Balslev og P. Andersen: Zoologi for mellemskolen I.
 *) Balslev og P. Andersen: Zoologi for mellemskolen II.
 Balslev og Simonsen: Botanik for mellemskolen III.
 *) Rasmussen og Simonsen: Lille flora til skolebrug.
Fysik: Rasmussen og Simonsen: Fysik for mellemskolen II. Nyeste udgave.
Kemi:
Geometri: *) Juul og Rønnau: Geometri for mellemskolen.
Regning: C. C. Andersen og Damgaard Sørensen: Regning og aritmetik III.
Sang: Skolesangbogen. Skolesalmebogen.

II. mellemskoleklasse:

- Religion:** *) Brodthagen og Jørgensen: Børnenes bibelhistorie nr. 2.
Dansk: Hansen og Heltoft: Dansk læsebog II.
 *) Evald Jensen og A. Noesgaard: Øvelsesstykker i dansk sproglære for I.—IV. mellemsk.
 *) Evald Jensen og A. Noesgaard: Skriftlig dansk for mellemskolen.
Engelsk: Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk II m. øvelser.
 Chr. Jørgensen: Engelske stiløvelser.
Tysk: Ellen Lange: Tysk begynderbog.
Historie: *) Ludvig Schmidt: Lærebog i historie I.
Geografi: *) C. C. Christensen: Geografi for mellemskolen I.
 *) Christensen og Krogsgaard: Atlas for mellemskolen.
Naturhist.: *) Balslev og P. Andersen: Zoologi for mellemskolen I.
 Balslev og Simonsen: Botanik for mellemskolen II.
 Rasmussen og Simonsen: Lille flora til skolebrug.
 *) Rasmussen og Simonsen: Fysik for mellemskolen I. Nyeste udgave.
Fysik:
Geometri: Juul og Rønnau: Geometri for mellemskolen.
Regning: C. C. Andersen og Damgaard Sørensen: Regning og aritmetik for mellemskolen II. Nyeste udgave.
Sang: *) Skolesangbogen. Nyeste udgave. Skolesalmebogen.

I. mellemskoleklasse:

- Religion:** Brodthagen og Jørgensen: Bibelhistorie nr. 2.
Dansk: Hansen og Heltoft: Dansk læsebog I.
 Evald Jensen og A. Noesgaard: Øvelsesstykker i dansk sproglære I.—IV. mellemsk.
 Evald Jensen og A. Noesgaard: Skriftlig dansk for mellemskolen.
Engelsk: Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for mellemskolen I m. øvelseshefte.
Historie: Ludvig Schmidt: Lærebog i historie I.
Geografi: C. C. Christensen: Geografi for mellem- og realskolen I, ved Sofie Pedersen. Sidste udg.
 Christensen og Krogsgaard: Atlas for mellemskolen.
Naturhist.: Balslev og P. Andersen: Zoologi for mellemskolen I.
 Balslev og Simonsen: Botanik for mellemskolen I.
Fysik: Rasmussen og Simonsen: Fysik for mellemskolen I.
Regning: Friis Petersen og Jessen: Mellemsk. nye regnebog I.
Sang: *) Skolesangbogen. Nyeste udgave. Skolesalmebogen.

V. underklasse:

- Religion:** Brodthagen og Jørgensen: Bibelhistorie for grundskolen.
Dansk: Hansen, Heltoft og Sunesen: Dansk læsebog 5.
 Evald Jensen, Noesgaard og Engelbret-Petersen: Øvelser i skriftlig dansk, 5. skoleår.
Historie: Kyrre og Kaalund Jørgensen: De danskes vej.
Geografi: Christensen og Krogsgaard: Geografi for folkeskolen.
Naturhist.: Balslev: Dyrenes naturhistorie.
Regning: Friis-Petersen og Jessen: Den ny regnebog 5.
Sang: Skolesangbogen. Sidste udgave. Skolesalmebogen.

IV. underklasse:

- Religion:** *) Brodthagen og Jørgensen: Bibelhistorie for grundskolen.
Dansk: Hansen, Heltoft og Sunesen: Dansk lærebog IV.
 Evald Jensen, Noesgaard og Engelbret-Petersen: Øvelser i skriftlig dansk, 4. skoleår.
Historie: *) Kyrre og Kaalund Jørgensen: De danskes vej.
Geografi: *) Christensen og Krogsgaard: Geografi for folkeskolen.
Naturhist.: *) Dyrenes naturhistorie.
Regning: *) Friis-Petersen og Jessen: Den nye regnebog IV. del.
Sang: *) Skolesangbogen. Nyeste udgave. Skolesalmebogen.

III. underklasse:

- Religion:** Brodthagen og Jørgensen: Bibelhistorie for grundskolen.
Fransk: Hansen, Heltoft og Sunesen: Dansk læsebog III.
 Evald Jensen, Noesgaard og Engelbret-Petersen: Øvelser i skriftlig dansk, 3. skoleår.
Historie: Kyrre og Kaalund Jørgensen: De danskes vej.
Geografi: Christensen og Krogsgaard: Geografi for folkeskolen.
Naturhist.: Balslev: Dyrenes naturhistorie.
Regning: Friis-Petersen og Jessen: Den nye regnebog III. del.
Sang: Skolesangbogen. Nyeste udgave. Skolesalmebogen.

II. underklasse:

- Dansk:** Hansen, Heltoft og Sunesen: Dansk læsebog II. skoleår.
Evald Jensen, Noesgaard og Engelbret-Petersen: Øvelser i skriftlig dansk, 2. skoleår.
- Regning:** Friis-Petersen og Jessen: Den nye regnebog II.
- Sang:** Thøger Rasmussen: Barnets anden sangbog.
Skolesalmebogen. Nyeste udgave.

I. underklasse:

- Dansk:** Ole Bole A B C.
Oles første læsebog.
- Regning:** Friis-Petersen og Jessen: Den nye regnebog I.
- Sang:** Thøger Rasmussen: Barnets 1. sangbog.

Alle forannævnte bøger fås hos boghandlerne i Skanderborg.
NB.: Bestil bøgerne nu, så de ligger parat ved det nye skoleårs begyndelse.

Af skolens dagbog.

- Maj:* Fodboldkamp mellem udvalgte hold fra kommuneskolen og herfra. Filmsfremvisning: Færøfilm og Rovfugle.
- Juni:* Ia+b besøger sammen med lærerne Bogh og Dyrholm Århus naturhistoriske museum og zoologiske have.
II ml foretager under ledelse af frk. Zeuthen og hr. Dyrholm en cykletur til Fuglsølejren.
Ia+b foretager under ledelse af Birthe Haubek og hr. Pedersen en 5 dages tur til Samsø.
III ml foretager under ledelse af seminarieelev frk. Vita Rasmussen og hr. Bogh en cykletur til Sønderjylland.
- August:* Udflugt på skolens fødselsdag for I ml og underskolen til Boulstrup strand.
- September:* Realklassen og IV a+b besøger sammen med de fleste lærere Odder private Realskole. Boldkampe og underholdning. En fornøjelig tur.
Gymnastikinspektør Trap inspicerer gymnastikken.
Nordens dag (29.) fejres i gymnastiksalen i overværelse af repræsentanter fra Skanderborgs finske og svenske venskabsbyer.
Besøg af fru Wallin fra Lidköping. Fruen læser for de større klasser.
- Oktober:* Uddeling af idrætsmærker. Piger: 12 bronze, 7 sølv, 10 guld I og 4 guld II, ialt 33. Drengene: 7 bronze, 16 sølv, 8 guld og 2 guld med emalje, ialt 33.
31. Hr. Dyrholm tager afsked med skolen. Bestyreren takkede for godt og trofast arbejde og ønskede held og lykke i fremtiden.
- November:* Skolefest: under instruktion af overlærer cand. mag. Nelson opførte realklassen »De uadskillelige«. Desuden musik og sang samt bal.
- Januar:* Forfatteren Møller Nielsen viser sin pragtfulde italiensfilm.
Elever og lærere overværer en koncert med Horsens Symfoniorkester som orkestergiver.
- Februar:* Besøg af en norsk rejselektor, fru Harmer, der fortalte, læste og viste film.
- Marts:* 31. Efter ca. 8 års virksomhed forlader lærer Bogh skolen. Bestyreren takkede for samvittighedsfuldt og veludført arbejde.
- April:* Adjunkt Ahm afslutter erhvervsvejledningen i realklassen.

Skanderborg, i maj 1952.

J. Haubek.

Formanden skriver.

Som hvert foregående år opløses i år skolens ældste klasse, og eleverne spredes viden om, efter at de nu i mange år har arbejdet side om side dag ud og dag ind. Om elevernes fremtidige virkefelt bliver på kontor eller på værksted, i mark eller i køkken, så vil alle gøre nye bekendtskaber og få nye kammerater — kammerater, som for mange vil få langt større betydning og være af langt større værdi end skolekammeraterne, bl. a. fordi de nu mødes med mennesker, hvis interesser og synspunkter ligger deres egne nærmere. Trods dette vil ordet skolekammerat stadig væk have en særlig klang, og er der noget at sige til det? — I fem år eller mere har klassen arbejdet i fællesskab. Hvidenten man nu har fulgt Napoleons spændende felttog til Rusland, eller man i timevis har jaget et eller andet ulykkeligt x fra en side af lighedstegnet til en anden og tilbage igen, så har kammeraterne været fælles om det. Man har leet sammen i det daglige, man har svedt sammen under terminsprøverne, fælles glæder, fælles bekymringer, fælles oplevelser, altsammen binder det klassen nøjere sammen. Underligt er det da ikke, at tidligere klassekammerater altid har mere end nok at snakke om, når de mødes; snart drejer samtalen hen på det fælleseje, man har i minderne fra skoletiden. »Kan du huske dengang?« og »Kan du huske ham, hvor er han egentlig nu?« »Hvad blev der af Peter, og hvad blev der af Poul?« Før man ved af det, passerer kammeraterne og med dem skoletidens foreteelser revu for eet hundrede og jeg ved ikke hvor mangen en gang. — Men kammeraterne skilles, og forbindelsen mellem dem vedligeholdes måske nogle år og så ikke mere. »Ude af øje, ude af sind« hedder det; dog tror jeg ikke, at årenes tal formår at tvære kammeraterne ud af sindet, selv om de skubbes tilbage i erindrungen; tværtimod sidder der vist adskillige rundt omkring, som godt kunne tænke sig en hyggelig aften i gamle kammeraters kreds. Netop jer, der har det sådan, kan jeg anbefale at møde op i vor elevforening; I bør være med, fordi vi søger at opretholde kontakten mellem kammeraterne indbyrdes og mellem gamle elever og skolen. Ved vore fester vil I træffe jeres klassekammerater, og I vil derved få lejlighed til at forny gamle kammeratskaber, der er ved at løbe ud i sandet. Læg derfor alle jeres besværligheder væk, gem alle jeres undskyldninger og gæk til sommerfest i elevforeningen; skulle I være så uheldige, at I møder som eneste mand fra klassen, så er der sørget for, at I alligevel får en god aften ud af det. — Men jeg tror, at også I vil få lejlighed til at give de forhåbentlig »gode, gamle dage« et opkog igen til gavn og glæde for jer selv.

Århus, i maj 1952.

Bjarni Øvlisen.

Sekretærens beretning.

Når årsskriftet skal i trykken, er det en gammel skik, at sekretæren kort beretter om foreningens arbejde i året, der er gået.

I lighed med sidste år fandt skolens afslutningsfest sted den 24. juni om eftermiddagen i håndværkerforeningen, hvor formanden overrakte elevforeningens gavebøger til de bedste kammerater i Realklassen, Ruth Larsen og Knud Jacobsen, og den flittigste elev i fjerde mellem, Marie Jensen, Hørning. — Elevforeningens fest blev afholdt den 30. juni kl. 19,30 på Centralhotellet. For bestyrelsen er det altid et problem at finde en passende underholdning som ramme om festen, og vore bestræbelser går derfor ud på at finde frem til noget, der passer såvel til foreningens formål som dens økonomi. Særlig heldige var vi sidste år, da forfatteren, hr. Oluf Ascanius, Silkeborg, velvilligst påtog sig denne underholdning. Hr. Ascanius fortalte på en fængslende måde om sit ophold i Siam og fremviste en række interessante lysbilleder fra sine rejser. Det traditionelle kaffebord var denne gang erstattet med æbleskiver og senere, efter dansen, hvortil musikken blev leveret af et par af skolens gamle elever, varme pølser.

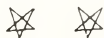
Generalforsamlingen i forbindelse med vinterfesten blev den 29. december ligeledes afholdt på Centralhotellet. Ved generalforsamlingen, hvor hr. skolebestyrer Haubek var ordstyrer, vedtog forsamlingen at genvælge den tidligere bestyrelse, som således stadig består af: stud. med. Bjarni Øvlisen, formand, gymnasieelev Anna Dorteia Andersen, næstformand, realskolelærer Mogens Pedersen, kasserer, guldsmedelev Lis Reppien, sekretær, kontorassistent Gerda Hansen, medlem af bestyrelsen.

Til denne fest havde bestyrelsen formået hr. skoleinspektør Malling, Varde, til at underholde medlemmerne, og det må siges, at skoleinspektøren på en virkelig fornøjelig måde løste sin opgave, hvilket fremgik af det hjertelige bifald, der lød efter underholdningens afslutning. Så tog dansen sin begyndelse under hr. musikdirektør Simonsens ledelse, og ind imellem underholdt boogie-woogie-pianisten Finn Kallsbøll, Randers. Helt igennem fik festen det allerbedste forløb, som yderligere understregedes ved talrigt fremmøde af skolens lærerstab.

Som sædvanlig opfordrer bestyrelsen gamle elever til at melde sig ind i elevforeningen, således at den altid kan vise smuk repræsentation i medlemsantal omkring vor gamle skole.

Med venlig hilsen

Sekretæren.

Et Blad af min Forfattervirksomhed.

Hvad kan jeg finde paa at skrive om for at opfylde det Løfte, jeg har givet? Hvad der interesserer mig, har maaske ingen eller kun ringe Interesse for dem, der faar dette Aarsskrift at læse. Men lad mig alligevel vove Forsøget.

Jeg har netop nogle af mine Charteques fremme for at lægge nye Breve derind og er derved kommet til at blade i disse Brevsamlinger, der indeholder de efterhaanden talrige Breve, jeg i Aarens Løb paa Forfatterskabets Vegne har modtaget fra danske og udenlandske Videnskabsmænd; for det er vist efterhaanden sivet ud, at jeg ved Siden af Skolearbejdet har begaaet et og andet skriftligt Arbejde. Jeg kan iøvrigt i denne Forbindelse notere, at der i Aar just er gaaet tre Aartier, siden jeg debuterede som Skribent, og denne Fritidssyssel har i Aare-

nes Løb affødt 14 Bøger og o. 350 Afhandlinger og Artikler, af hvilke flere er fremkommet i Udlandet.

De bevarede Breve indeholder foruden en Del af rent videnskabelig Interesse ogsaa mangt og meget af litterær- og personhistorisk Værdi. Det meste er endnu ikke lagret tilstrækkeligt, ikke blevet »historisk« nok til at kunne udgives. Jeg skal her kun vise en enkelt Stikprøve, der har Tilknytning til den Del af min Skribentvirksomhed, der har udfoldet sig i Bladet »Den danske Realskole«, og da den Artikel, jeg her skal skrive, er til et Realskole-Aarskrift, kan den vist siges at være en Forbindelse mellem Emnet og Stedet, hvor det bringes frem.

I Aarene fra 1927 til 1945 var jeg Medarbejder ved »Den danske Realskole«; jeg kunde da ikke længere ofre Tid paa dette Medarbejderskab, da jeg var gaaet i Gang med et nyt, større Arbejde, der nu forøvrigt ligger og venter paa Penge til Udgivelse. Havde jeg følt det som noget i Retning af en Pligt at stille Tid og Evner til Raadighed for Realskoleforeningens Blad, havde jeg dog ogsaa adskillige Glæder af dette Arbejde. Derfor var det heller ikke let at modstaa Redaktørens, den nuværende Undervisningsinspektørs Lokketoner, da han indtrængende bad mig om at fortsætte, selv om han erkendte, at jeg havde støttet Bladet og Foreningen længe ved, hvad jeg allerede havde leveret af Arbejde; men da han skrev: »De ved jo meget godt selv, at De er uerstattelig paa det Omraade«, haaber jeg, at jeg har protesteret; thi vi kan jo alle undværes — desværre — og erstattes, mere eller mindre godt ganske vist.

Spandt jeg end ikke Guld ved at skrive i »D. d. R.«, da Arbejdet var ulønnet, saa havde det paa anden Maade sin Værdi for mig. Jeg lærte gennem denne Virksomhed forskellige Mennesker at kende og erfarede et og andet om Menneskers gode og mindre tiltalende Egenskaber, Væsen og Karakter. Jeg skal her kun fremdrage et enkelt Minde fra den Tid; det er nu 25 Aar gammelt.

I 1924 var Professor, Dr. phil. F. Rønning gaaet af som Undervisningsinspektør og havde atter begyndt en rig litterær Produktion. I 1927 sendte han en Bog om »Grundtvig som Tænkere«, der indeholder Grundtvigs berømte Indledning til »Nordens Mythologi« (1832), hvortil Rønning i en Efterskrift redegør for Grundtvigs Stilling til og Syn paa den Videnskab, der for ham var den vigtigste: Historien. Lige fra sin Ungdom havde Rønning næret stor Beundring for og en varm Kærlighed til Grundtvig, med hvis Liv og Forfatterskab han var inderligt fortrolig, hvilket bl. a. har sat sig Frugt i hans omfangsrige Biografi af Grundtvig, der stadig er den udførligste, vi ejer. Ved Siden af Holger Begtrup var han i mange Aar vor eneste betydelige Grundtvigforsker. »Medens Kierkegaardforskningen«, som jeg skrev i min Anmeldelse af Rønnings Bog i »D. d. R.«, »har faaet mange og fremragende Dykkere, er det, ligesom den anden Aandens Stormand fra samme Tidsalder ikke har formaaget i samme Grad at drage Videnskabsmændene til sig; de fleste af dem har kun haft et Skuldertræk tilovers for denne Aandskæmpes ordrige og profetiske Værker«. Nu stiller Forholdet sig jo ganske anderledes, især siden Stiftelsen af »Grundtvig-Selskabet af 8. September 1947«, der foruden sin Aarbog allerede har udsendt flere Skrifter, hvoraf to er Doktorafhandlinger.

I Slutningen af min Anmeldelse kom jeg ind paa en Omtale af Rønnings Forhold til Grundtvig, paa hvilket jeg anvendte det Billede, som Grundtvig i sin Fortale til »Nordens Mythologi« har brugt om sit eget Forhold til dette Emne, da han efter 25 Aars Forløb vendte tilbage til det og saaledes holdt »Sølvbryllup« med »Nordens Mythologi«, der første Gang var udkommet i 1808. »Grundtvig følte sig som en af de faa, lykkelige Bejlere til »Vidskabs-Brude«, fordi han nu som da betragtede Nordens Myter med de samme Øjne, som da de først begejstrede

ham, og fordi han hvert Øjeblik opdagede flere af de forborgne Yndigheder, han i Ungdommen anede og forudsatte hos den elskede; intetsteds — hedder det hos Grundtvig — er jo de lykkelige Ægteskaber sjældnere end i Litteraturen, hvor de faa Videnskabsmænd, der i Ungdommen var begejstrede Elskere, næsten uden Undtagelse i Manddommen svigter den udkaarne, og ligesom besynderlige Omstændigheder i hans Middelalder havde videnskabeligt skilt ham fra hans Ungdoms Kæreste, hvem han dog stadig var forblevet poetisk og historisk tro, saaledes kan det vel ogsaa siges om Dr. Rønning, at skønt han i sin Manddom fik skrevet det store Værk om Grundtvig, saa har han dog sikkert ofte følt sig videnskabeligt fjernet fra den mægtige Personlighed, som han tidligt følte sig grebet af, og til hvis Historie han allerede i sin Ungdom ydede et vægtigt Bidrag ved Udgivelsen af de interessante Aktstykker til Belysning af Grundtvigs Studier over den oldengelske Litteratur, — Studier, der jo i sin Tid gik umiddelbart forud for og fik stor Betydning for den omarbejdede Udgave af »Nordens Mythologi«; og ligesom Grundtvig for sit Vedkommende havde erfaret, at den videnskabelige Skilsmisse langt fra at forstyrre et lykkeligt Ægteskab netop gør det lykkeligere ved at gøre det friere og ligesom fornyge baade Brud og Bejler, saaledes tør vi ogsaa haabe, at Dr. Rønning, der i sit Embedsotium med saa stor Lyst har genoptaget sine videnskabelige Studier, baade vil føle sig selv lykkelig og forynget ved dette Arbejde og tillige ogsaa vil opleve den Glæde som Frugten af sit Arbejde paa dette Omraade at se Interessen vaagne ikke blot for Grundtvigs Livsværk, der maaske dog er levende nok, men ogsaa for hans Livsvisdom og Slægten derved suge Næring af de Livsværdier, som Dr. Rønning her har gjort tilgængelige for større Kredse af vort Folk.«

Et Par Dage efter Anmeldelsens Fremkomst modtog jeg følgende Brev:

Kære Hr. Olaf Carlsen.

17—10—27

Tak for den venlige »Sølvbryllups«-Hilsen, De har sendt mig i Realskole-Bladet. Ja, det er en lykkelig Følelse helt at kunne vi mig til et Arbejde, som havde min Ungdomskærlighed. Men, det maa jeg udtrykkelig tilføje: Hvad der voldte »Skilsmissen«, min Gerning som Undervisningsinspektør, den har jeg aldrig fortrudt, og den vilde jeg ikke have undværet. Den bragte mig i Kontakt til en stor Kreds af levende Mennesker — og man kan nu engang ikke leve af Bøger alene. Til den Kreds hører ogsaa de gode Folk ude i Taastrup Realskole. Hils alle dem, Bestyrer som Lærere, der bryder sig om at faa en Hilsen fra mig.

I 1883 udgav jeg min første Bog om Grundtvig — gad vide, om jeg skulde opleve mit »Guldbryllup« med ham (1933). Det er jo ikke sandsynligt — dog, hvem kan vide: 82 Aars gamle Knarke er jo ikke sjældne nu om Dage.

En venlig Hilsen til Dem selv
fra F. Rønning.

Den Bog, Rønning hentyder til, er et mindre Skrift om »N. F. S. Grundtvig som Æstetiker«, der udkom to Aar før den i Anmeldelsen nævnte Publikation, der fremkom i »Historisk månedsskrift for folketlig og kirkelig oplysning« 1885, IV-V og fylder o. 150 Sider. — Rønning naaede dog ikke at holde »Guldbryllup« med Grundtvig; han døde i 1929. Det til Slut i Anmeldelsen udtalte Haab oplevede han heller ikke at se virkeliggjort. Det Aar Rønning døde, udkom dog Edv. Lehmanns Ildige Bog om Grundtvig; men den i Nutiden saa levende og virksomme Grundtvigforskning vil være ham taknemmelig ikke blot for det Grundlag, han har skabt for denne Forsknings videre Arbejde, men ogsaa fordi han holdt Videnskabens Interesse for Grundtvig levende i en Tid, da Skjalden og Seeren ellers ikke stod højt i Kurs blandt vore Videnskabsmænd.

Olaf Carlsen.

Forbud mod saavel Eftertryk som Uddrag og Referat.

Solskin i maj

eller

Kålhøgent causeri af absolut uvedkommende art.

Så sidder man her med sin gamle dagdriverpibe og finder sig selv tvangsindlagt til at — nå ja, der var brev fra Bjarni. Bjarni? Det er seks år siden. Bjarni, det var ham der altid var i stand til at rejse sig og rable sin lektie af sig i flyvende fart, så Sjos og jeg måtte sidde ved bageste bord og grinende dreje på en imaginær lirekasses håndsving — sådan er det i verden, har man nogentid set dyden få sin retfærdige løn? Og nu skriver du at du mangler en »kvik og munter artikel« til årsskriftet — hvis jeg vil gøre dig den tjeneste. »Bare« to sider. Bare! Kære Bjarni, hvordan skal jeg med mine mange, mange ord klare mig med bare to sider?

Jeg forelægger problemet for min elskede. »Skriv om turen!« siger hun. *Turen* — vi tog med linje 6 til Langgadens station. Derfra med bus til Tåstrup. Og derfra gik vi til Rom. Der var meget varmt der. Min ven, som var maler (ikke klat- men kunst-) og hed Schrøder, hade lagt sig et smukt sort fuldskæg til, som alle italienerne gloede på. Mit skæg, som var rødt og ikke nær saa interessant, var faldet i Venezia — en mandag hvor alle barbererne hade lukket; til sidst gik jeg ind på banegårdens barberstue, hvor den lille affære blev ordnet. Længe inden ragelsen var bragt til sin lykkelige fuldbyrdelse fandt jeg mig omgivet af en ganske anselig flok italienerne, garderobe-konen indbefattet, som spændt fulgte begivenhedernes udvikling, begejstret klappende i hænderne og mig på skuldrene, mens de forsikrede mig om, at jeg blev et helt andet og egentlig bedre og i hvert fald meget yngre ungt menneske, når det ækle skæg kom af. Det var med en følelse af lettelse jeg bagefter gik ud og kiggede på byen og byens mennesker. Det var det jeg var kommet for. Hidtil hade det været dem, der kiggede — på mit skæg.

Der var som sagt meget varmt i Rom. Da det blev lidt koldere, gik jeg nordpå. Alene. Schrøder ville blive lidt endnu. Jeg ihukom mine tidligere erfaringer angående landevejene mod nord om efteråret — godt at nå hjem og i hus før oktober—novembers storme! Op langs kysten, spaghetti og vino bianco, den italienske, så den franske Riviera, mod nord gennem Frankrig, meloner, druer, hvidt brød Gauloise, Belgien, Holland, ømme fødder og kaffe på hollandsk (med kogende mælk og masser af sukker, plaudervælsk på engelsk, pidgin-hollandsk, inter-skandinavisk, tysk og plattdötsch med venlige bønderfamilier — tak for kaffe), genever og Samson and Dalilah i Rotterdam, ind over det nordvestlige hjørne af Tyskland — Bremen, Hamburg, Flensburg, så Jyllands septembervåde lange landevej, selveste Adelgade helt fra grænsen, hovedvej 10, og en dag sidst i september gennemblæst og frysende og våd, knaldende på bagsædet af en motorcykel ind i Skanderborg. Og det var *turen*.

Er det godt, lille elskede? Nå ikke? Jeg ser ikke så overlegent og lige-glad på turen? Nej, du har ret — men du kender mig jo, skulle jeg begynde at fortælle i enkeltheder, ville jeg drukne i alle detaljerne, frådse i Schwarzwald, drømme om den lille hytte igen langt oppe i Alperne, hvor min skøde ven og jeg boede i et par uger, trække dig med rundt i Firenzes sol for at vise dig skatkamrene af kunstsamlinger, snakkende og pegende, indtil vi måtte gå ind på en bar og få en Fernet Branca for vores hovedpine, inden vi kunne bestille vin og mad og begynde at fægte med spaghettis lange hvide orme, som vil alle andre steder hen end ind i munden (stop den ene ende af dem ind, elskede — og så er alt tilladt, du må mimre som en kanin, smaske, proppe dem

ind ved hjælp af ske og gaffel — se selv, sådan gør alle de fine florentinske damer og herrer rundt om os!).

Nok om det. Færdig med turen. Hvad så? Hvad så, Bjarni? Hvad venter du, at jeg skal skrive i dit årsskrift — om skolen, om hvad den har betydet for mig? Det er det for varmt til. Og for dejligt. Jeg sidder her i solen med den gamle majspipe og bare fødder i græsset og ser på Svendborgsund, på bredbagede marstalskonnerter, motorgaleaser, færger, en hvid sejlbåd gående for spiler og ballonfok med agtervind sundet ud, fiskerbåde — fiskerbådene med deres dejlige, besættende dunken over vandet. Jeg ser på mine fødder, og det fylder mig med fryd, at jeg kan vrikke med min højre lilletå uden at bevæge de andre tæer (kan du det?). Her sidder jeg i solen og har lidt dårlig samvittighed over, at jeg har lovet mig selv at skrive til dit blad og dog ikke får gjort noget rigtigt ved det; over at jeg sidder her og skal forsøge at vride et letbetet causeri af mig, mens Homer og Whitman suser i fyrretræernes toppe. (Den sidste sætning har jeg vist læst et sted, men hvor — skal jeg nu osse ha dårlig samvittighed over lånte fjer?)

Apropos Whitman — her var måske noget. Skulle jeg benytte lejligheden til at hverve proselytter for min husprofet? Dog nej, så kommer jeg for højt op — hvem ønsker at læse om ham i en skoles årsskrift? Og kan Walt Whitman ikke tale for sig selv:

»Jeg tror, at et græsstrå er intet mindre end stjernernes svendestykke, og at bladlusen er ligeså fuldent, og sandskornet, og gærdesmuttens æg,

og at løvfrøen er et mesterstykke af de fineste,

og at en brombærranke ville forskønne selv Himlens høje haller,

og at koen, der tygger drøv med sænket hovede, er dejligere end nogen statue,

og at en mus er mirakel nok til at omvende sekstillioner af tvivlere. —«

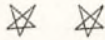
— Bjarni, er jeg alt for skrækkeligt uhøjtidelig til at skrive en højtidelig artikel i et højtideligt, fornuftigt årsskrift? Er det, hvad jeg er nået til i disse seks år — at sige: leve ufornuften, leve livets dagdriverdage; sidde i solen og døsigst følge tankernes vide, vide flugt, så et lille tankefrø og se det spire og vokse vildt og forunderligt uden spændetrøje? Finder du det nedslående? Eller rører bag din travle medicinsk-studerende hverdag et sted en lillebitte misundelse på sig? *Kunne* du drive? Eller fylder en stump uoptaget tid dig med skræk — skræk for tomheden?

Ved Gud, det er min oprigtige mening, at jeg har allermest travlt, når jeg intet som helst foretager mig. Tankerne, skønheden, rigdommen i dagens syner, inspirationen, den dybe indre tilfredshed og glæde — det er ting, som jeg ikke kan sætte mig i et eksprestog og ase mod med 120 km i timen. Jeg kan ikke svedende arbejde mig ind på livet af dem med hårde hænder. Jeg kan ikke handle mig til dem, med avsky må jeg vende mig fra Sundt Forretningsliv og Fartogfremskridthurrahurra og hvad de andre slagord nu hedder i denne standardiseringens airconditioned'e tidsalder. Jeg kan ikke studere, beregne, rafle, klunse eller tippe mig til dem. Jeg finder dem ikke i kirken eller i politikkens store ord og fede flæsk. De venter på mig, jeg venter på dem, i dagens lange solflimrende timer finder vi hinanden. Og jeg føler mig lykkelig — jeg har fundet frem til en måde at leve på, som gør det muligt for mig at udholde dette som er verden i dag — Den Kolde Krigs Verden. Eskapisme? Måske. Man kan kalde det, hvad man vil. Trylleordet hedder »Harmoni« og er så vidt mig bekendt første gang anvendt hos diverse kinesiske digtere, vismænd og livsfilosoffer fra de ældre dynastier (eller i hvert fald et tilsvarende ord, idet man må gå ud fra, at selv disse lærde fædre endnu ikke hade anelse om græsk!).

Thomsen, kom du ud at gå med store gummistøvler og sparke i efterårets røde blade i dine store skove? Og I andre, som for seks år siden spredtes for alle vinde for at leve det liv I længtes efter, hvordan gik det jer? Huskede I det — at leve? Så svært — og så ligetil. Bare I har tid til det.

Bjarni, det er jeg ked af — ødelæe jeg din »kvikke og muntre« artikel? Men hvad skal man gøre når solen skinner på Svendborgsund og det er dejligt at leve — og tankerne flyver så langt så langt og blir borte derude i kimingens dis?

Franz Berliner.

Lidt om eksamen.

Når man skal udsøge sig et emne at skrive om for en eksamensskoles tidligere og nuværende elever, tør man vel forudsætte, at fænomenet eksamen har en vis interesse. Det er jo almindelig kendt, at der i de senere år fra forskellig side er løbet storm mod eksamen. Danmark er blevet kaldt et eksamenshærges land, og vort eksamenssystem som vort opdragelsessystem overhovedet er blevet beskyldt for mange slemme ting. Lige efter krigen, da opdragelsesreformatorerne svang sig op til svimlende højder, blev det endog påstået, at vort opdragelsessystem fremelskede nazister. Efterhånden er tonen dog blevet lidt mere afdæmpet. Afsvalede har det blandt andet virket, at man har opdaget, at de »moderne« frie opdragelsesmetoder har en kedelig tilbøjelighed til at give store regninger på knuste ruder. Men det er stadig i visse kredse kriteriet på en fremskridtspædagog, at han er en modstander af eksamen.

Nu er det rigtigt, at visse ting ved vort eksamenssystem kan blive bedre, men jeg kunne dog have lyst til, da en stor part af læserne af dette årsskrift selv har gennemgået eksamensskærsilden, at stille spørgsmålet: Var det nu virkelig så slemt? Jeg ved godt, at det var ikke altid så sjovt, mens man stod midt i det. Jeg husker endnu, da jeg sad og repeterede Afrikas geografi, mens mine jævnaldrende kørte til stranden. En lidelsesfælle så ind til mig, og med komisk drengenhøjtidelighed kommenterede han situationen med: »Sikken en barndom, vi har haft!« Men dagen efter, da vi havde været oppe, ville vi alligevel ikke bytte med dem, der havde badet ved stranden. For er der nogen følelse, der kan sammenlignes med den, man har, når man har en eksamen godt overstået? Aldrig har jeg set Limfjorden så blå, aldrig har blæsten gået mere frisk over dens vande, og aldrig har jeg set de omgivende marker så grønne som en sommerdag, da jeg cyklede hjemad efter at have »været oppe«. Eller skulle jeg kunne glemme, hvordan det var efter et par prøver i København at sætte sig til rette i toget og lade Sjællands marker og skove løbe forbi vinduet, mens man selv i apatisk ro indsugede skønhedsindtrykkene i bevidstheden om, at man havde tid til bare at sidde og kigge, for eksamen var jo overstået! Og når man nu kom hjem, så skulle der blive tid til at læse alle de bøger, man tidligere havde måttet lade stå, fordi de ikke var strengt faglige. Jo, det var dejligt at være ovre det. Det følte man enestaaende intensitet, hvordan det var bare at være — uden at hige, uden at bekymres, uden at savne. Ligesom Holberg glemte alle sine gennemlevede genvordigheder ved synet af Peterskirken, sådan var følelserne, der fulgte efter overstået eksamen, hele sliddet værd. — »Jeg har levet en dag i Ekbatana«. Var det en mærkelig rytme for hjulene at synge, mens togene rullede over Sjælland?

Ja, det var altså om, hvordan det kan være, når man har fået det overstået. Men så selve eksamenslæsningen, repetitionen? Har den da intet forsonende over sig? Det påstås, at repetition af kendt stof virker sløvende for interessen. Det er nu ikke altid tilfældet. Jeg er mange gange under en repetition blevet slået af rigtigheden i synspunkter, som jeg knap nok forstod ved første gennemlæsning, eller har set en sammenhæng, som jeg først havde mulighed for at se efter at have opnået oversigt over stoffet. I sådanne tilfælde opdager man, hvad intellektuel glæde er, og det er noget, der hjælper over megen ked-sommelighed ved repetition. Dertil kommer tilfredsstillelsen ved at præstere noget. Det er nemlig slet ikke spændende i længden kun at arbejde med det, man har lyst til. Det kan virke overmåde oplivende undertiden at præstere noget, om hvilket man siger til sig selv: »Her udfører du med viljen som drivkraft et stykke arbejde, som du slet ikke har lyst til men det skal gøres, og jeg skal vise mig selv, at jeg kan gøre det.« Undertiden kan det så hænde, at midt under arbejds-processen melder lysten sig alligevel, og så har man dobbelt glæde af at have taget sig sammen.

Det forekommer mig, at repetition ofte i stedet for at virke sløvende kan virke skærpene på appetitten. Under repetitionen standser man oftere end ved første gennemlæsning ved ting, som man kunne have lyst til at få uddybet eller se i en anden ikklædning, og dermed er lysten til supplerende læsning vakt. Derfor kan man opleve det, at netop efter en eksamen har man særlig mange faglige bøger, som man ønsker at læse. Det at forberede sig til en eksamen har i så tilfælde bragt system i den friere læsning, der følger bagefter.

Der er her ikke forsøgt en systematisk opstilling af argumenter, der taler for bibeholdelse af eksamen. Der er kun i al jævnhed refereret til nogle personlige erfaringer, og der kan opsummeres i følgende apostrofe:

Kære eksamen! Det er rigtigt nok, at du er et gammelt spøgelse, der kan volde mange kvaler; men jeg synes om dig alligevel, for du forhindrede, at et skoleår blev for jævnt og gråt; du ansprede til at få noget ud af tiden, og du gav værdier ud over den viden, du fordrede. Det kan godt være, at du i de kommende år vil få skægget studset; men du skal nok overleve alle angreb, for du kan ikke undværes.

Århus, i maj 1952.

N. O. Dugaard Nielsen.

